

A Régiók Bizottságának állásfoglalása az Európai Bizottság munkaprogramjáról és a Régiók Bizottságának 2005. évi prioritásairól

(2005/C 164/12)

A Régiók Bizottsága,

TEKINTETTEL az Európai Bizottság 2005. évi munkaprogramjára (COM(2005) 15 final);

TEKINTETTEL a 2005–2009-es időszak stratégiai célkitűzéseire (COM(2005) 12 final);

TEKINTETTEL a luxemburgi és a brit elnökség 2005. évi működési programjára;

TEKINTETTEL a luxemburgi elnökség prioritásaira;

TEKINTETTEL a hat elnökség többéves (2004–2006-ra szóló) stratégiai programjára;

TEKINTETTEL az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága közti együttműködés szabályairól szóló jegyzőkönyvre (DI CdR 81/2001 rev 2);

TEKINTETTEL a Régiók Bizottságának a lisszaboni stratégia újjáélesztésével kapcsolatos állásfoglalására (CdR);

TEKINTETTEL az Európai Bizottság stratégiai iránymutatásairól/2005-ös jogalkotási és munkaprogramjáról szóló 2005. február 23-i európai parlamenti állásfoglalásra;

MIVEL az Európai Bizottság kötelezettséget vállalt új kormányzási formák támogatására;

MIVEL az EU számos politikájának megvalósításáért a területi önkormányzatok a felelősek,

MIVEL ha a területi önkormányzatok részt vesznek az EU prioritásainak meghatározásában, akkor ez nagymértékben erősíti az EU politikáinak demokratikus elfogadottságát,

2005. február 23-i és 24-i, 58. plenáris ülésén (február 24-i ülés) elfogadta a következő állásfoglalást.

A Régiók Bizottsága,

3. **hangsúlyozza** az Európai Bizottsággal közös kötelezettségvállalását a 2001 óta hatályban lévő együttműködési jegyzőkönyv megvalósításának együttes értékelésére és a két intézmény közötti új együttműködési jegyzőkönyv elkészítésére irányuló munka azonnali megkezdésére;

Általános észrevételek

1. **úgy ítéli meg**, hogy a Régiók Bizottságának és az Európai Bizottságnak ugyanazok a prioritásai, különösen a következő kérdésekben: részvétel az alkotmányserződés ratifikálása érdekében zajló kampányban; a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítése; kötelezettségvállalás a növekedést és a foglalkoztatottságot, a szolidaritást és a fenntartható fejlődést célzó lisszaboni stratégiára; a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megerősítése; kötelezettségvállalás az Unió bővítésére és az európai szomszédsági politikára, amelyhez a regionális és helyi önkormányzatok aktív részvételére is szükség van;

2. **hangsúlyozza** a régiók és városok szerepét és helyét a kibővült Európai Unióban, és szorgalmazza, hogy az európai politika a Gazdasági, Szociális és Monetáris Unió előmozdításán túl, a jelenlegi helyzetben minden eddiginél nagyobb súlyt helyezzen egy valódi, polgárai támogatására és a 2004. október 29-én, Rómában aláírt Európai Alkotmányra alapuló politikai Unió megerősítésére;

4. máris **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az alkotmányserződés szellemét és betűjét a közösségi jogszabályok kidolgozásával kapcsolatban – különösen a szubszidiaritás és az arányosság elvei alkalmazásának tekintetében –, és az új együttműködési jegyzőkönyvben szerezzen ezeknek érvényt;

5. **osztja** az Európai Bizottság álláspontját, amely szerint kevesebb pénzzel nem reális dolog kibővített Európa mellett kardoskodni: a közösségi politikák új területei a nyilvánosan hirdetett ambíciókkal összhangban álló további pénzügyi eszközöket igényelnek;

6. **hangsúlyozza** a kulturális sokszínűség előmozdításának fontosságát az Európai Unióban; örömmel készül prioritásainak aktív képviselőit a kulturális és nyelvi sokszínűség, mint megőrzendő, értéktartó erő tiszteletben tartása és előmozdítása érdekében;

Az alkotmány szerződés ratifikálása

7. **úgy véli**, hogy az alkotmány szerződés ratifikálása az európai építkezés politikai integrációs folyamatának nélkülözhetetlen szakasza; ezért – az „Ezer vita Európáért” nevű kezdeményezéshez csatlakozva – **szerepet vállalt** e folyamatban, és **felkéri** a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy még nagyobb mértékben vegyenek részt az európai alkotmányról folyó tájékoztatói és tudatosítási kampányban;

8. szükségesnek **véli** a polgárok jobb tájékoztatását az európai építkezéssel és az alkotmánnyal kapcsolatban, ezért az Európai Bizottságot e kampány felélénkítésére **kéri**;

9. **emlékeztet** a helyi és regionális sajtó nélkülözhetetlen szerepére a közösségi intézkedések, valamint uniós értékek támogatásához és megmagyarázásához elengedhetetlen információs és kommunikációs hálózatban, ezért **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy vonja be a Régiók Bizottságát az új kommunikációs stratégiába;

Európai kormányzás

10. **üdvözli** a kiemelt stratégiai célt, amelyet az Európai Bizottság a „Jobb jogalkotás” kampány, továbbá az ezzel kapcsolatos intézményközi együttműködés tárgyában tűzött maga elé; mindazonáltal **sajnálattal fejezi ki** amiatt, hogy a helyi és regionális szintet az intézkedés nem vette megfelelően figyelembe, és **nyomatékosan kéri** a Tanács mindenkori elnökségét, az Európai Parlamentet, valamint az Európai Bizottságot, hogy e szintet is szorosabban vonják be a munkába; amiatt is **sajnálkozik**, hogy éves programdokumentumában az Európai Bizottság nem veszi figyelembe azt a hozzáadott értéket, amelyet a szubszidiaritás tiszteletben tartása érdekében a regionális és helyi testületekkel történő előzetes konzultáció hoz létre.

11. képviselőinek a civil társadaloméhoz hasonlóan egyértelmű bevonását **kéri** a minimális konzultációs eljárásokba.

12. **üdvözli**, hogy az Európai Bizottság összes jelentősebb kezdeményezésére új hatáselemzési módszert vezetett be, ám **megállapítja**, hogy ez nem veszi kellően figyelembe a regionális és helyi önkormányzatokra gyakorolt hatásokat.

13. **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy újítsa fel a háromoldalú egyezmények és szerződések aláírását, és ennek az eszközöknek az alkalmazását más közösségi politikákra is terjessze ki;

A lisszaboni stratégia újjáélesztése

14. Amint a lisszaboni stratégia megújításáról szóló RB-állásfoglalásban olvasható, **üdvözli** a megvalósítás hangsúlyozását a lisszaboni stratégia felülvizsgálatát célzó javaslatokban, és **egyetért** vele. A féléves felülvizsgálatot döntő fontosságú

pillanatnak tartja – nemcsak az érintett politikák stratégiai iránya, hanem a sokszintű kormányzás jövője szempontjából is, amelyre az Európai Unió előtt álló kihívások miatt van szükség. Annak költségei, ha az ebben a stratégiában meghatározott célokat nem sikerül elérni, tovább nőnek, ha a regionális és helyi szereplőket nem vonják be a menetrend meghatározásába és a végrehajtásba;

15. **úgy ítéli meg**, hogy a lisszaboni stratégia sikere attól függ, politikai síkon részt vesznek-e kialakításában és megvalósításában a helyi és regionális szereplők; **sajnálattal fejezi** azonban **ki** amiatt, hogy a regionális és helyi önkormányzatok, valamint a Régiók Bizottsága nem szerepel a lisszaboni stratégia új kormányzási megközelítésében; **nagyon fontosnak** tartja a helyi és regionális szint részvételét – nemcsak a nemzeti cselekvési programokban, hanem az új kormányzási megközelítés kidolgozásában is; ezért **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy a stratégia uniós, valamint tagállami szintű kidolgozásában és megvalósításában a regionális dimenziót is vegye figyelembe;

16. **üdvözli** a növekedési és foglalkoztatási partnerség ötletét, valamint ennek alapkoncepcióit: az uniós tevékenységek összpontosítását, támogatás mozgósítását a változás érdekében és a jelentéstétel egyszerűsítését. Ova int azonban attól, hogy a lisszaboni cselekvési tervet kizárólag tagállami és uniós tevékenységekre alapozzák, és így felboruljon az egyensúly a gazdasági célok, a fenntartható fejlődés, valamint az európai társadalmi modell korszerűsítése, fejlesztése között; ezenkívül **úgy ítéli meg**, hogy az új társadalmi menetrend a lisszaboni stratégia társadalmi pillérének szerves részét kell, hogy képezze.

Tudásalapú társadalom

17. **üdvözli** az Európai Bizottság bejelentését az EU kutatási, technológiafejlesztési és tájékoztató jellegű tevékenységeire vonatkozó 2007–2013-as keretprogramról (FP7), továbbá a versenyképességi és innovációs keretprogramról, amelyek azt a célt szolgálják, hogy új lendületet adjanak a tudásalapú társadalom megeremelésének. A Régiók Bizottsága **hangsúlyozza**, hogy az FP7-ben legyen egy regionális fejezet az Európai Kutatási Térség kialakításához hozzájáruló regionális kezdeményezések ösztönzése érdekében. Arra is felhívja a figyelmet, hogy gondoskodni kell olyan mechanizmusról, amely révén valamennyi régió hasznát látja a nagyobb mértékű kutatási beruházásnak és az interaktív „tanulás” általi innovációnak;

18. **támogatja** az Európai Bizottság azon álláspontját, hogy az EU élethosszig tartó tanulókkal kapcsolatos céljainak elérése igen lényeges a tudásalapú uniós gazdaság megeremeléséhez, és **hangsúlyozza**, hogy az élethosszig tartó tanulást egyrészt a versenyképesség és az emberek gazdasági életben való részvételének fejlesztése szempontjából kell vizsgálni, másrészt a tekintetben, hogy az oktatás és a képzés által elősegíthető a személyes fejlődés, valamint a társadalmi és polgári életben való részvétel képessége;

19. **arra törekszik**, hogy aktívan **hozzájáruljon** az eEurópa menetrend folytatását célzó i2010 nevű új kezdeményezés összeállításához, amely elősegíti a határok nélküli európai információs térség kialakítását, és a kutatásba, fejlesztésbe és IKT-s alkalmazásba történő befektetések révén ösztönzi az innovációt. Különösen azt **hangsúlyozza**, hogy gondoskodni kell róla, hogy az új technológiák az összes társadalmi csoport számára haszonnal járjanak, mégpedig nemcsak a gazdasági növekedés, hanem a részvétel, az átláthatóság és a hozzáférhetőség szempontjából is;

20. **várakozással tekint** az audiovizuális ágazat rendeleteinek, pontosabban a „Televízió határok nélkül” irányelv frissítése elé. Az audiovizuális média nemcsak elsődrendű fontosságú kulturális szektor, hanem az európai társadalmi értékrend fejlődéséhez, a regionális és helyi kulturális identitás erősödéséhez, továbbá a demokratikus társadalmak működéséhez is elengedhetetlen.

Területi kohézió

21. **megismétli**, hogy meggyőződése szerint az Európai Unió 2005-ös munkaprogramjának referenciakritériuma továbbra is a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megerősítése kell, hogy maradjon annak érdekében, hogy elősegítse a Közösség egészének harmonikus fejlődését és a különböző régiók fejlettségi szintjei közötti – a legutóbbi bővítés által tovább növelt – különbségeknek, továbbá a leghátrányosabb helyzetű régiók lemaradásának a csökkentését;

22. **kötelezettséget vállal** arra, hogy a kohéziós politika reformjával kapcsolatos beható vizsgálódás révén támogatja e prioritás megvalósítását, annak érdekében, hogy magasabb fokú koherencia jöjjön létre az erős területi hatással rendelkező közösségi ágazati politikák és a kohézió célja között;

23. **emlékeztet** arra, mennyire elszakíthatatlan a kapcsolat az európai szinten hatékony regionális politika és a lisszaboni menetrend végrehajtása között. Az összes régióra kiterjedő uniós regionális politika Európai összes régiójában elő fogja segíteni a növekedést és a versenyképesség javulását. Az Unió versenyképessége minden egyes régiójának versenyképességétől függ;

24. **aggodalmának ad hangot** a régióknak szánt – különösen a kohéziós politikához kötődő – állami támogatások kapcsán, és **hangsúlyozza** a versenyképességi célkitűzés pusztán amiatt bekövetkező relativizálásának vagy elhanyagolásának kockázatát, hogy a pénzügyi tervről folytatott vitában minimalista kompromisszum szülessen; **kéri** a konvergencia célkitűzése és a kevésbé fejlett régióknak szánt állami támogatások közötti következetlenség elkerülését; ezért **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályozások terén alkalmazzon differenciálást, annak érdekében, hogy lehetőség nyíljon célzott állami beruházásokra, ha ezek javíthatják a piac valódi működési zavarait, hogy megvalósuljon a területi kohézió célja;

25. **hangsúlyozza** a szolidaritás jelentőségét a szubszidiaritás és az arányosság elvének sikeréhez és teljes alkalmazásához. A feladatok és hatáskörök akkor kerülhetnek át igazságosan és hatékonyan az Uniótól a régiókhoz vagy az államoktól a régiókhoz, ha ehhez források és kapacitások átadása is társul: „vertikális” szolidaritás a központ és a perifériák között, valamint horizontális szolidaritás is az erősebb (gazdagabb, eredményesebb, sikeresebb) régiók és a gyengébb régiók között;

26. **megismétli**, hogy meggyőződése szerint a közlekedési infrastruktúrák fejlesztése Európa építkezésének lényeges mozgatórugója, mivel elősegíti a cserekapcsolatokat – melyek a gazdasági növekedés forrását jelentik – hozzájárul a területi kohézióhoz, és a „közelség” Európáját építi fel. A közlekedési eszközök közti egyensúly megteremtése – különös hangsúllyal a tengeri, vasúti és légi szektor szabályozására – a transzeurópai hálózatok fenntartható fejlődésének elengedhetetlen feltétele;

Fenntartható fejlődés

27. **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy a hatodik környezetvédelmi cselekvési programból eredő hét tematikus stratégia kidolgozásakor vegye tekintetbe a helyi és regionális önkormányzatok szerepét, és arra **buzdítja** az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg a városfejlesztési megállapodások vagy a háromoldalú megállapodások nagyobb mértékű alkalmazásának előnyeit – ahogy a városi környezettel kapcsolatban a tematikus stratégia esetében, – a jelenlegi jogszabályok kiegészítése érdekében;

28. **örömmel fogadja** a kiotói jegyzőkönyv hatályba lépését, és felkéri a helyi és regionális hatóságokat, hogy teljes mértékben támogassák a jegyzőkönyvben kitűzött célok elérését;

29. **támogatja** az Európai Bizottság vidékfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai megközelítését, és **hangsúlyozza**, hogy egy európai stratégia hozzáadott értékét világosan meg kell határozni, és hogy e keret vidéki területekre és a vidékfejlesztési politikára gyakorolt hatásainak pontosítása a tagállamok, a régiók és a helyi hatóságok feladata kell hogy legyen;

30. **azt javasolja**, hogy a Szolidaritási és Gyorsreagálású Eszközre irányuló javaslat holisztikus megközelítést alkalmazzon, amely a polgári védelem minden területére – így a megelőző intézkedésekre, a mentőszolgálatokra és az utókövetési intézkedésekre is – kiterjed, és hogy gondoskodjék az egyes tagállamok és régiók szakosodott egységeinek integrációját és összehangolását elősegítő eszközökről;

31. **tudomásul veszi** a fenntartható fejlődésre irányuló kezdeményezéseket, és különösen azt hangsúlyozza, hogy a környezet állapotának javítására irányuló közösségi tevékenységeknek és támogatásoknak mozgásba kell hozni a nemzeti, regionális vagy helyi szintet;

32. arra **ösztönzi** az EU-t, hogy támogassa az élelmiszerek előállításának és forgalmazásának olyan fenntartható modelljét, amely tekintettel van a környezeti forrásokra, a biodiverzitás megőrzésére, a termékek és termelési módszerek minőségére;

33. **örömmel veszi tudomásul**, hogy az Európai Bizottság felismerte egy uniós tengeri politika horizontális és integrált megközelítésére vonatkozó javaslat szükségességét;

A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége

34. **üdvözli** az Európai Unió kinyilvánított szándékát, hogy – mindenekelőtt a közösségi módszer alkalmazásával – megszilárdítja a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget, következésképpen **csatlakozik** az Európai Bizottság által a polgárok biztonságával kapcsolatban kitűzött stratégiai célhoz;

35. **támogatja** a szabadság, biztonság és a jog érvényesülésének Unión belüli megerősítésére irányuló hágai program fő iránymutatásait, mely **sajnálattal fejezi ki** amiatt, hogy az Európai Unió területi hatóságainak a vonatkozó politikák megvalósításába történő bevonásáról nem esik szó, és **nyomatékosan kéri** az Európai Bizottságot, hogy az elkövetkező hónapokban kidolgozandó különféle cselekvési tervekben vegye figyelembe ezt az intézményi, politikai és működési realitást;

36. **ismételten ajánlja**, hogy vegyék igénybe a Strukturális Alapokat a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósítását szolgáló eszközök támogatása és fejlesztése érdekében, és **kéri** az Európai Bizottságot, hogy tegye alkalmazhatóvá a kohézióról szóló harmadik jelentés iránymutatásait;

37. **üdvözli**, hogy nagyobb hangsúlyt helyeznek a terrorizmus elleni küzdelem fokozására, miközben nem tévesztik szem elől, hogy ennek megvalósítása nem járhat együtt a polgári szabadságjogok megsértésével, és **kéri** a hálózatok és kapacitások előirányzott megerősítését, hogy ezek a helyi és regionális önkormányzatokra is kiterjedjenek;

38. **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe az RB javaslatait az aktív európai polgárság támogatását szolgáló új közösségi cselekvési tervről;

Az Európai Unió bővítési folyamata

39. **emlékeztet** a bővítési folyamat melletti elkötelezettségére, többek között a tagállamok, illetve a tagjelölt és leendő tagjelölt országok helyi és regionális hatóságainak képviselői között folyó interkulturális politikai párbeszéd biztosítása érdekében;

40. **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy a bővítési folyamatban és az előcsatlakozási politikában aktívabban ösztönözze a demokratikus decentralizációt, ezzel kapcsolatban azt **ajánlja**,

hogy vizsgálják meg a regionális és helyi szintű adminisztratív kapacitások megerősítésére folyósított előcsatlakozási támogatásokat, **ösztönzi** ennek érdekében a legjobb gyakorlatokra vonatkozó tapasztalatcseréket és ikerintézményi együttműködések a helyi hatóságokkal;

41. **szükségesnek ítéli meg**, hogy jobban értékeljék a helyi és regionális demokrácia hozzájárulását a demokrácia megszilárdításának folyamatához a Nyugat-Balkánon, ahol az etnikai kisebbségek védelme a szorosabb kapcsolatok előfeltételét jelenti;

42. **Sajnálatosnak tartja**, hogy az Európai Közösségek és tagállamok, valamint Horvátország között létrejött Stabilizációs és Együttműködési Megállapodás nem irányozza elő egy közös, Horvátország–Régiók Bizottsága vegyes bizottság létrehozatalát, és **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb tegyen javaslatot működőképes megoldásra;

Szomszédcsági politika

43. **csatlakozik** az Európai Bizottság szomszédcsági politika melletti kötelezettségvállalásához, és **teljes mértékben egyetért** e politikának az európai földrész biztonságára, stabilitására és jólétére gyakorolt hatásáról készített elemzésével;

44. **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe a határokon átnyúló és a régiók közötti együttműködés hozzájárulását mind az új szomszédcsági eszköz csomagtervéhez, mind a cselekvési tervekhez, és **kéri**, hogy vonják be ennek az új politikának a kidolgozásába, megvalósításába és értékelésébe;

45. **felkéri** a barcelonai nyilatkozat tizedik évfordulójának megünneplése alkalmából rendezett EUROMED konferenciát, hogy az európai–földközi-tengeri partnerségben aktívabb részvétel tegyen lehetővé a helyi és regionális hatóságok számára, és **emlékeztet** arra irányuló javaslatára, hogy hozzanak létre egy, a tagállamok és a földközi-tengeri medence partnerországai decentralizált, az államinál alacsonyabb szintű testületeinek képviselőit szolgáló szövetet,

46. **hangsúlyozza** az Oroszországgal való partnerség stratégiai jelentőségét, és értékeli az alkalmat a Kalinyingrádi Autonóm Régióval történő helyi és regionális szintű, határokon átnyúló együttműködés lehetőségeinek megvizsgálására;

47. **úgy ítéli meg**, hogy az Európai Uniónak támogatnia kellene az Unióval szomszédcsági egyes országokban – így nemrég Ukrajnában és Grúziában – megkezdett demokratikus folyamatokat, és **hangsúlyozza** – az uniós területi önkormányzatok számára is nyitott – gazdasági, közigazgatási és kulturális együttműködés fontosságát;

48. **megbízta** az elnököt, hogy ezt az állásfoglalást továbbítsa az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint a luxemburgi és a brit elnökségnek.

Brüsszel, 2005. február 24.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB